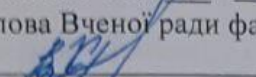

Факультет податкової справи обліку та аудиту
Кафедра аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

Затверджено
Вченою радою факультету
протокол від «14» лютого 2022 р. № 3
Голова Вченої ради факультету

В. Краєвський

Методичні рекомендації для організації індивідуальної роботи
з навчальної дисципліни «Аудит»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»,
«Податкове консультування»
Статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь 2022

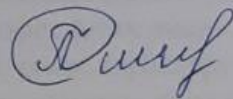
Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Аудит» складені на основі робочої програми навчальної дисципліни, затвердженої Науково-методичною радою Університету 2022р., протокол ____.

Укладач:

К. Саямон-Міхеєва, к.е.н., доцент,
доцент кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу

Рецензенти:

О. Панасюк, к.е.н., доцент,
доцент кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу

Розглянуто і схвалено кафедрою аудиту, державного фінансового контролю та аналізу, протокол № 4 від "10" 10 2022 р.

В.о. завідувача кафедри А. Лісовий, д.е.н., професор

РЕЦЕНЗІЯ

на методичні рекомендації для організації індивідуальної роботи
з навчальної дисципліни «Аудит»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»,
«Податкове консультування»

Курс «Аудит» є складовою частиною циклу дисциплін, які формують майбутнього спеціаліста для роботи у фінансових та контролюючих органах.

Крім професійних знань і умінь виконувати певну роботу працівнику потрібні певні риси характеру і морально-етичні принципи. Тому практичні заняття з курсу «Аудит» крім навчальної мети – дати знання; мають і виховну мету – переконати студентів, що економічний, діловитий успіх і високі моральні принципи крокують поруч.

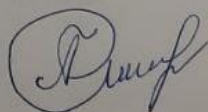
Вступаючи в ринкові відносини, підприємство повинно орієнтуватись на кінцевий результат своєї діяльності. За цих умов суттєво підвищується роль незалежного аудиту.

На основі якісного аудиту працівники економічних служб приймають науково обгрунтоване оптимальне управлінське рішення. Ігнорування результатів аудиту в управлінні виробництвом призводить до некомпетентного рішення назрілих проблем.

Саме тому методичні вказівки для виконання практичних робіт розроблено з метою закріплення та поглиблення економічних знань студентів, придбання практичних навиків самостійного проведення аудиту фінансової звітності підприємства, вироблення вміння пов'язувати теоретичні питання з проблемами у роботі підприємств.

Рецензовані методичні вказівки для індивідуальної роботи студентів денної форми навчання можуть бути рекомендовані до використання у навчальному процесі.

Рецензент

О. Панасюк, к.е.н., доцент,
доцент кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу

Передмова

Методичні рекомендації для виконання індивідуальних завдань робіт з курсу «Аудит» призначені для підготовки бакалаврів по спеціальності «Облік і оподаткування».

Курс «Аудит» носить загальнотеоретичний, базовий характер і призначений для ознайомлення студентів з теоретичними основами аудиту, поняттями, прийомами і документами, що використовуються в аудиторській діяльності. Курс тісно пов'язаний з такими навчальними курсами як «Бухгалтерський облік», «Система оподаткування і податкова політика», «Економічний аналіз», «Фінансовий аналіз». Логічним продовженням змісту курсу в навчальному плані є курс «Організація і методика аудиту», де розглядаються особливості методики проведення аудиту окремих елементів активів, пасивів, доходів і витрат підприємства.

Навчальний план з курсу «Аудит» за цими спеціальностями передбачає проведення лекцій, практичних занять, індивідуальної і самостійної роботи під керівництвом викладача.

Мета семінарсько-практичних занять: закріплення теоретичного матеріалу, засвоєного під час лекцій.

Семінарсько-практичні заняття включають такі види робіт:

1. Обговорення теоретичних питань за відповідними темами на основі опрацювання лекційного матеріалу, підручників, додаткової навчальної і науково-дослідної літератури. Презентація повідомлень і доповідей за дорученими викладачем темами.
2. Розв'язання типових ситуацій з відповідних тем курсу, ознайомлення з практикою проведення аудиту в Україні.
3. Перевірка результатів виконання самостійної роботи.
4. Проведення поточного контролю знань у формі тестів і комплексної контрольної роботи.

Крім професійних знань і умінь виконувати аудиторські процедури і операції, на практичних заняттях досягається також виховна мета: студенти усвідомлюють необхідність професійного і добросовісного ставлення до роботи, навчаються роботі в групах, вчать відстоювати свою точку зору з тих чи інших питань.

Методичні рекомендації та оцінювання виконання індивідуальних завдань

Методичні вказівки і завдання для індивідуальної роботи студентів денної форми навчання призначені для організації самостійної роботи студентів з поза аудиторний час і самоперевірки рівня засвоєння матеріалу. Тематично зони пов'язані з відповідними темами робочої програми.

Зміст і обсяг індивідуальної роботи залежить від кількості годин, передбачених на лекції і практичні заняття у відповідних навчальних планах. Головна мета індивідуальної роботи з курсу «Аудит» полягає у виконанні студентами в поза аудиторний час складних завдань аналітичного або розрахункового характеру з наступною презентацією отриманих результатів під час практичних занять.

Перш ніж почати виконувати завдання студенту необхідно:

- вивчити теоретичний матеріал, прослухати лекції за відповідною темою;
- опрацювати відповідний матеріал у рекомендованій літературі;
- отримати необхідні консультації у викладача;
- дати відповіді на контрольні питання, щоб перевірити засвоєння матеріалу.

При виконанні кожного завдання студент повинен проаналізувати кожну ситуацію, розкрити причинно-наслідкові зв'язки та зробити висновки. Виконання індивідуальних завдань потребує творчого підходу, вміння працювати з літературою, узагальнювати і аналізувати вивчений матеріал, робити висновки, послідовно і логічно висловлювати свої думки.

Відповіді на завдання оформлювати у вигляді таблиць і схем. Вони повинні мати логічну побудову, містити повну відповідь на поставлені завдання, мати назву і нумерацію. При виконанні схеми необхідно врахувати, послідовність здійснення тих чи інших дій, виконання певних етапів.

При оцінюванні виконаної індивідуальної роботи враховується рівень виконання роботи, відповідність вимогам, вміння аналізувати чинне законодавство, узагальнювати матеріал, висловлювати власну думку, робити висновки.

Умовою отримання позитивної оцінки є повне і правильне виконання завдання. У разі виявлення незначних помилок індивідуальна робота повертається студентові на доопрацювання, а при наявності і суттєвих помилок – не зараховується.

Перевірка виконання індивідуальних завдань може проводитись на практичних заняттях шляхом тестування, або шляхом перевірки викладачем виконаних письмових робіт. Відповідні питання включаються до рубіжної і комплексної контрольної роботи, а також до екзаменаційних питань. Методичні вказівки і завдання до індивідуальної роботи студентів денної форми навчання включають тематичний план проведення роботи, кожної теми, завдання для

виконання і зразок вихідних матеріалів для індивідуальної роботи. Для кожної теми наведена нормативна і навчальна література.

Теми індивідуальних робіт

Індивідуальна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Організаційні і нормативно-правові основи аудиторської діяльності	1
2	Узагальнення результатів аудиторської перевірки	1
	Разом	2

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА №1

Тема «Організаційні і нормативно-правові основи аудиторської діяльності»

Контрольні запитання.

1. Дайте визначення аудиту.
2. Назвіть основні ознаки аудиту.
3. В чому полягає відповідальність аудиторів?
4. Які види аудиторських послуг передбачені чинним законодавством України, міжнародними стандартами аудиту?
5. В чому полягає мета та завдання аудиту?
6. Яка інформація є суттєвою?
7. Розкрийте зміст поняття "професійна компетенція" та поясніть використання послуг інших спеціалістів.
8. В чому полягають і яким чином регулюються права, обов'язки та відповідальність аудиторів?
9. Надайте визначення поняттю "впевненість" та розкрийте його зміст.
10. Яку впевненість може надати аудитор користувачу?
11. В чому полягає відмінність поняття „Обґрунтована впевненість” від поняття „Обмежена впевненість”?
12. Назвіть компоненти завдання з надання впевненості.

13. Назвіть основні групи користувачів фінансових звітів та їх можливі інформаційні потреби.
14. В чому полягає сутність завдання з огляду фінансової інформації?
15. В чому полягає сутність завдання з виконання узгоджених процедур?
16. В чому полягає сутність завдання з підготовки фінансової інформації?
17. В чому полягає сутність інших аудиторських послуг?
18. Яка відмінність внутрішнього аудиту від зовнішнього?
19. Які основні завдання внутрішнього аудиту?
20. Які існують види зовнішнього аудиту?
21. Назвіть основні випадки проведення обов'язкового аудиту.

Завдання 1

Пояснити, до якого виду слід відносити такі роботи:

- 1) аналіз фінансового стану підприємства;
- 2) складання бізнес-плану;
- 3) консультації з питань оподаткування;
- 4) консультації з питань бухгалтерського обліку та його автоматизації; 5) висловлення аудиторської думки щодо достовірності складеного передавального балансу в процесі приватизації;
- 6) висловлення аудиторської думки щодо достовірності складеної річної фінансової звітності;
- 7) висловлення аудиторської думки щодо достовірності прогнозних фінансових показників;
- 8) складання фінансової звітності підприємства у відповідності до міжнародних стандартів фінансової звітності;
- 9) висловлення аудиторської думки стосовно повноти сплати статутного фонду підприємства; 10) перевірка цільового використання кредитних коштів.

Результати оформити до таблиці наступного вигляду:

Таблиця 1.

Вид робіт	Завдання з надання впевненості (ЗНВ)		Супутні аудиту послуги	Інші послуги, що можуть надаватись аудиторами
	ЗНВ стосовно історичної фінансової інформації	ЗНВ, що не є аудитом чи оглядом		
1.				
2.				

Завдання 2.

Визначити, які з перелічених нижче господарських структур підлягають обов'язковій аудиторській перевірці та які її умови: державне підприємство (ДП); закрите акціонерне товариство (ЗАТ), відкрите акціонерне товариство (ВАТ), товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ); приватне підприємство (ПП); комерційний банк (КБ); інвестиційний фонд (ІФ); спільне підприємство, тобто підприємство, яке має у складі своїх засновників іноземних інвесторів (СП); іноземна фірма, яка має зареєстроване представництво в Україні (ІФр); страхова компанія (СК); довірче товариство (ДТ).

Результати оформити у вигляді таблиці 2. У випадку заповнення граф 2, 3, 4 необхідно вказати для кожного випадку умови, за яких виникає у відповідного підприємства обов'язок проходження аудиторської перевірки. При заповненні графи 5 необхідно вказати інший випадок обов'язкового проходження аудиторської перевірки для відповідного підприємства.

Таблиця 2

Випадки обов'язкового проведення аудиту для підприємств різних організаційно-правових форм

Підприємство	Випадки проведення обов'язкового аудиту			
	Підтвердження повноти і достовірності річної фінансової звітності	Перевірка фінансового стану засновників банків та ін. підприємств	Перевірка фінансової звітності емітентів цінних паперів при отриманні ліцензії	Інші випадки згідно чинного законодавства
ДП				
ЗАТ				

ВАТ				
ГОВ				
ПП "Тектом"				
КБ				
ІФ				
СП				
ІФр				
СК				
ДТ				

Завдання 3.

Заповнити таблицю з порівняння певних видів послуг, які може надавати аудитор.

Таблиця 3

Порівняльна таблиця характеристик різних видів робіт

Характеристика виду роботи	Аудит	Огляд	Консультації з питань оподаткування	Ведення обліку та складання звітності
Концептуальна основа, у відповідності до якої виконується робота				
Мета				
Предмет				
Критерії				
Замовники				
Користувачі				
Відповідальність	•			
Необхідність надання впевненості, та її рівень				
Необхідність формування висновку				

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 2, 3, 12, 11, 14]

Додаткові: [44, 52, 53, 54]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [66, 67,68] **ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА №2**

Завдання 1

Детально ознайомившись із матеріалами наведеними в МСА 700 «Аудиторський висновок з фінансової звітності» та МСА 800 «Аудиторський висновок спеціального призначення». Вивчити та проаналізувати види аудиторських висновків, визначити їх характерні особливості та навести короткі приклади. Результати оформити у вигляді таблиці

№	Види аудиторських висновків	Характерні особливості кожного виду	Приклади

Завдання 2

З нижче наведеного прикладу аудиторського висновку виділити основні його структурні елементи , визначити до якого виду він відноситься і чому.

Приклад:

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК

м. Житомир

8 серпня 200_ р.

За результатами проведення аудиту Житомирських хлібокомбінатів аудитором Петренком М. С., згідно з договором № 47 від 28.04.200_ р.. здійснена перевірка за даними фінансового і управлінського обліку за період з 1.01.200_р.по 31.12.200_р.

Аудиторсько-консультаційною фірмою "Терен", яка здійснює аудиторську діяльність на основі свідоцтва № 000422, виданого Аудиторською палатою України 13 грудня 200_ р. проведена аудиторська перевірка Житомирського хлібокомбінату за даними фінансового обліку і звітності.

Було вибірково перевірено баланси підприємства, звіти про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, а також Головну книгу, журнали, відомості, первинні документи.

Документи по касових і банківських операціях, а також операції з підзвітними особами перевірено повністю, а за іншими операціями фінансового господарської діяльності перевірка проведена вибірково.

Аудитор керувався міжнародними стандартами (нормативами) аудиту та ННА України.

Перевіркою встановлено, що в цілому фінансово-господарська діяльність здійснюється задовільно, а прийнята система бухгалтерського обліку (журнальна форма) відповідає вимогам.

Однак деякі операції проведені з порушенням встановленого порядку. Зокрема, порушивши Закон України "Про внесення змін до закону України "Про оподаткування прибутку підприємств", один із хлібокомбінатів (комерційна таємниця) допустив на 12820 грн. зниження витрат на оплату праці у собівартості реалізованої продукції внаслідок віднесення частини суми резерву відпусток до матеріальних витрат.

У затратах на виробництво продукції та послуг сума зарплати в податковій декларації становила 62300 грн., у в журналі №5 за рахунками 23, 91 та ін. сума зарплати з резервом відпусток становить 75144 грн.

Траплялися випадки несвоєчасної оплати авансових платежів по податку на прибуток через відсутність коштів на їх оплату: 282 грн. 200_р.; 2003 грн. у 200_р.

Було допущено перевищення залишку ліміту готівки у касі (доведений банком ліміт залишку каси з 10.08.200_р. в сумі 1000 грн. було перевищено: він становив понад 1300 грн. станом на 26.10.200_р.) через потреби в коштах на паливе для легкового автотранспорту.

Вказані моменти мають обмежений вплив на стан справ в цілому і не перекручують загальних даних щодо фінансового стану. Тому аудитор вважає за можливе підтвердити фінансову звітність висновком безумовно позитивним, оскільки представлена інформація підтверджує відповідність здійснення фінансово-господарської діяльності діючому законодавству, звітність складена на основі дійсних даних обліку і в цілому правдиво відображає фактичний стан на 01.01.200_р. за результатами операцій за період перевірки.

Аудитор

Петренко М.С.

Директор об'єднання

Федун С. П.

Завдання 3

Зобразити схему документування аудиторської діяльності

Завдання 2

Визначте, який висновок може скласти аудитор у поданих нижче ситуаціях.

Ситуація 1. На момент перевірки на підприємстві, що перевіряється, завершується дія довгострокових будівельних контрактів-договорів. Наслідком можуть бути збитки, фактичний розмір яких визначити неможливо, оскільки діють певні фактори (підвищення продуктивності праці), що можуть значно зменшити їх суму. Порушень та помилок в обліку та звітності не виявлено.

Ситуація 2. Підприємству, яке перевіряється, пред'явлено судовий позов одним з його постачальників у зв'язку з порушенням договору постачання з вимогою компенсації усіх завданих збитків, суму яких реально визначити на даний момент неможливо. Інших порушень та відхилень не встановлено.

Ситуація 3. Підприємство, що перевіряється, має у своєму складі філію, яка ліквідується. Філія є юридичною особою. Резерви для покриття заборгованості філії підприємством забезпечені не були, головне підприємство за результатами перевірки є неплатоспроможним.

Ситуація 4. На підприємстві встановлено крадіжку грошей з каси в сумі 100 грн. Інших порушень та відхилень не встановлено.

Ситуація 5. На підприємстві встановлено, що витрати в сумі 251017 грн., які були здійснені в першій половині січня наступного за звітним року, відображені по дебету рахунку 23 "Основне виробництво" в грудні звітного року. Інших порушень та відхилень не встановлено.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 2, 9, 10, 11, 42, 43]

Додаткові: [45, 47, 49, 60]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [66, 67, 68]

Літературні джерела

Основні:

1. Дерев'янку С.І. Основи аудиту. Навчальний посібник.-К.: ЦУЛ, 2015.-328с.
2. Жидєєва Л.І., Колісник О.П. Салямон-Міхеєва К.Д. Аудит. Навчальний посібник. Університет ДФС України, 2019. – 312 с. – (Серія «На допомогу студентам УДФСУ») (18,1 д.а)
3. Ковальчук Т.М., Никифорак І.І. Облік і аудит : навч. посібник / Т.М. Ковальчук, І.І. Никифорак; за ред. Т.М. Ковальчук. – Вид. 2-ге, доп. та перероб. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 520 с
4. Пантелеєв В.П., Корінько М.Д. Внутрішній аудит: Навчальний посібник. За ред. В.О. Шевчука. Державна академія статистики, обліку та аудиту Державного комітету статистики України, К.: 2016. – 247 с.
5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 1.01.2023 р., № 2258- VIII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України в редакції від 1.07.2017р. №996-XIV. .[Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

Додаткові:

7. Government Internal Audit Standards. HM Treasury Audit Policy & Advice. – April 2015. – 40 p.
8. Riabchuk, O., Panasiuk, O., Tarashchenko, V., Bilobrovenko, T., & Saliamon-Mikheieva, K. (2022). Problems and prospects of state financial control and analysis of local budget execution. *Scientific Horizons*, 25(11), 102-110
9. . Saliamon-Mikheieva K.D.The role of consulting in development of the audit services market./ Saliamon-Mikheieva K.D., Saliamon V.P//Approved by the Editorial Board for publication in the journal: “SworldJournal”- 2020- № 4
10. Біляченко о.Л. особливості контролю доходів кредитних спілок в Україні / О.Л. Біляченко, В.С. Здреник // Фінансовий простір. – 2015. – № 2. – с. 152–158.
11. Петрик О.А. Аудит: методологія і організація. Київ, КНЕУ, 2015 р. – 260с.
12. Салямон-Міхеєва К.Д. Особливості консалтингових послуг в аудиторській практиці [Електронний ресурс] /К.Д. Салямон-Міхеєва, В.П Салямон// Ефективна економіка : електронне наукове фахове видання.– 2017- № 10.

13. Сялямон-Міхєєва К.Д. Ціна і цінність аудиторських послуг в Україні /К.Д. Сялямон-Міхєєва, В.П Сялямон// Економіки і держава.- 2017.-№.6. ст 31-33.
14. Сялямон-Міхєєва К.Д. Взаємодія незалежного та державного аудиту: міжнародний досвід та вітчизняні особливості./ Сялямон-Міхєєва К.Д.// "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"- 2020- №5/37.
15. 5. Сялямон-Міхєєва К.Д. Проблеми та напрями вдосконалення обліку, аудиту та аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 4. С. 22-25. Фахове видання, включене в міжнародну наукометричну базу: Index Copernicus.
16. *Сялямон-Міхєєва К. Д. Особливості аудиту матеріальних витрат та собівартості продукції підприємства // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2021. - №5.*
17. Стасишен М.С., Піча Ю.В. Основи аудиту (в схемах, графіках і таблицях). — Київ, Каравела, 2011 р.
18. Утенкова К.О. Аудит: Навч. посібник./ К.О. Утенкова.-К.: Алерта, 2019.-408с.
19. Чернелєвський Л.М., Беренда Н.І. Аудит: теорія і практика: Навч. посібник.-К.: 2012, 560с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

20. Кабінет Міністрів України[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua
21. Міжнародна федерація бухгалтерів[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ifac.org
22. Сайт Спільки аудиторів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.spilka-audit.org.ua
23. Сайт Аудиторської палати України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.apu.com.ua
24. Сайт журналу Незалежний аудитор [Електронний ресурс]. – Режим доступу»: www.n-auditor.com.ua/ru
25. Сайт журналу Баланс [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.balance.com.ua
26. Сайт журналу Дебет-Креди [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dtk.com.ua
27. Сайт Міжнародно інституту аудиту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mia.kiev.ua

